

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok — — 4 koruny — hal.
Na pol roka — — 2 " — "
Na štvrt' roka — — 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Volební hromádkovi cigáni.

Napísal: Dr. Štefan Krajcsovic.

Kto by neznal hromádkových cigánov, jako predávajú po jarmekoch svojho hluchého, slepého a chromého koňa? Sem-tam prehánajú neboráka, ešte aj zapálený trúd, ba i špendlíky mu dajú do ucha, aby dobre skákal. Vychvalujú ho a na vidomoči natoľko lhajú, že sa im až tak z hlavy kúri. Jestli sa najde taký hlupák, ktorý sa im dá omámiť a kúpi koňa, vtedy spravia veľký oldomáš, zpijú sa až do čiernej zeme a rehocú sa nad hlupákom, ktorý sa im dal oklamať.

Ale nielen na jarmakoch, lež pri voľbách stretáme sa s takymito hromádkovými cigánmi. Doista zvedavý si, drahý čitateľu, kto sú to tí hromádkovi cigáni? Sú to korteši tých liberálov, ktorí najnovšie dali si meno, že vraj: Nemzeti munkapárt — to jest «Národná pracovná strana» a chystajú sa k voľbám, aby znovu pritiahli k sebe tie masné hrnce, ktoré im krajinské obyvateľstvo roku 1905i z rúk vyrázilo. Čakaj len, ľudu kresťanský, kým prídu voľby! Uvidíš, jak budú lietat' behat' tí volební hromádkovi cigáni. Poseďajú si na koče, poprísťrajajú sa s dlhými perami a zástavkami; medzi seba posadia *liberálneho vyslanca* ako svojho «tátoša» a budú ho vozit' po horách, dolách, po mestách a dedinách a budú ho ponúkať živému i mŕtvému. Vychváľia ho, jako je *tučný*, rozumej, že má moc peňazí, jako je *múdry*, tak to vezmi, že vie pekne mlčať keď prinde na snem, jako je *krotký*, to jest, že sa dá na viac litrov pálenky a vínopoccat' u žida, za čo ty nemusíš platiť, jako je

dobrý a ľud milujúci, to jest, že pred voľbou dá aj servus sedliakovi, ba ho i boská, po voľbe ale odkopne od seba toho chrapúňa, lebo títo pána sedliaka len takto nazývajú medzi sebou. Posľubujú hory-doly ľudu. Sľubia im hradsčú, menšiu porciu, keď je tam pánstvo, sľubia im drevo, burgundiový list a Boh vie, čo všetko dobré i zlé. Dajú vyvaliť sudy vínové a pálenkové u žida, zabijú baranov a varia guláš, pije a jie sa na zdravie cigánskeho tátoša, vyslanca liberálneho. A keď sa im postastila voľba a vyhrali, vtedy je veľký oldomáš, napájajú voličov svojich, ale medzi sebou rehocú sa, že podarilo sa im oklamať sprostého sedliaka. Keď ale všetko vystriezvie a voľby sa minú, vtedy ani hradskej, ani menšej porcie, ani ničoho neni. A keď sa niekto z voličov ohlási, že kde sú tie slúbené veci, vtedy poflapkajú mu plecía a usmevačne mu povedia: Strýčko mój, ešte ste nemali dosť? Napili, najedli ste sa, že vás v plachte domov vliecť museli. Čo chcete ešte?

A ubohý volič musí mlčať. Tak mu treba. Načo sa dal za buršle, salámy, za cigary, víno a pivo zapredať!

Hľa, tak to robia tí volební, hromádkoví cigáni, tí liberálni korteši. Ľudu kresťanský nedaj sa im oklamať. Never rečiam jejich, čo by ako krásne boly. Alebo nezkúsil si už, že ništ neni pravda, čo títo cigáni hovoria? Potom pozri jako je to špatno, keď sa kresťan a katolík dá zapredať. Veď s tým pošpiniš sám seba. Dali ti 5 alebo 10 zlatých! No veru, malú cenu pýtal si za seba. Veď ty tvoje teľa, čo má jeden týždeň predáš za 15 zlatých. Ty si teda menej hodný jako tvoje teľa? Povieš mi, že ti dali 50 alebo

100 zlatých. Nuž svojho vola predáš aj za 150 ba i za 200 zlatých a ty sa dáš predaf len za sto zlatých? Teda ty si horší a lacnejší ako tvoj vol? No ozaj lutujem fa, každý volič, ktorý sa za 5 zlatých predávaš, lebo za to ani somára nedostaneš a lutujem fa, ktorý aj päť desiatku dostaneš za svoju osobu, ponač aj koňa na buršle za to kupujú. A potom nevieš ty, že takéto predávanie seba samého je proti tvojej viere a proti Kristu Pánu? Čo ti káže viera tvoja a čo žiada od teba tvoj Kristus? Pravda to káže a to žiada od teba viera, aby si ju nedovolil špiniť, aby si nedal vieru tvoju takým do ruky, ktorí ju tupia? A nevieš, že liberáli potupili vieru tvoju, že tí nám zavesili na krk civilné manželstvo? A ty na nich hlasuješ? Neni si ty teda horší ako Judáš? Alebo myslíš, že Kristus sa uspokojí s tebou, keď ty pred voľbami k nohám jeho padáš, kríž jeho obímaš, pri voľbách ale povieš tomu ukrižovanému: «Kriste, nehnevaj sa, ale na túto voľbu musím fa opustiť, lebo mi dávajú jest a piť, ba i päť zlatých som dostal. Veď po volbe, keď vystrievim, zas prindem k Tebe!» Katolíku rozvaž si čo činiš! Krista vysmievaš a zapredávaš, keď hlasuješ na liberálneho ablegáta, ktorý k tej stránke patrí, ktorá len židov podporuje, tých židov, ktorí niekedy kričali na tvojho Krista: «Ukrižuj ho, ukrižuj ho!»

Pred voľbami stojíš, ludu kresfanský! Nedaj sa zapredaf. Vytrvaj s telom i dušou pri kresfanskej ludovej strane. Lebo keď ti aj nedá piť, bojuje ona za blaho tvoje, za vieru a Krista tvojho. Neočúvaj na nikoho, len na tvoje svedomie a tvoje čisté svedomie ti povie, že dobrý katolík nepredá svoj hlas tým volebným hromádkovým cigánom lež hlasuje na kandidáta kresfanskej ludovej strany!

Volebné pohyby v stolici trenčianskej.

Zmužili voličia čačanského okresu 3. marca vydržovali veľké shromaždenie na Čaci. Ku shromaždeniu prišli voličia z každej obce. Bolo tam vyše štyri sto odhodlaných ludákov. Paepošť farár obce Dombelve Demeter *Gyurcsányszky* zahájil shromaždenie krasnou a odu-

ševnenou rečou, po čom krajinský vyslanec okresu dr. Emil *Gyuriss* pri všestrannom oduševnení držal účtovnú reč, ktorá na prítomných veľmi hlboký dojem urobila. Početných prítomných rečou svojou uchvátil aj krajinský vyslanec prievidského okresu Kolomana *Brestyenszky*. Hlboko dojali poslucháčov i ďalší rečníci: krajinský vyslanec Georg *Szmrecsányi*, Jozef *Badik* farár obce Sziklaszoros a Štefan *Krautmann* farár obce Ocsad. Voličia okresu všestranným oduševnením *vyslovili úptnú dôveru* dr. Emilovi *Gyurissovi*, *kandidovali ho jednohlasne za ablegáta* a grófovi Ferdínandovi Zichymu poslali telegrafické pozdravenie. Keď veľazaslúžený predseda praepošť-farár Demeter *Gurcsányszky* shromaždenie zaključil, oduševnení voličia hlučnými manifestáciami cez dlhší čas oslavovali oblúbeného ablegáta Emila *Gyurissa*. Ladislav *Mednyászky* krajinský vyslanec okresu puchovského 5. marca držal účtovnú reč v obci Lednic a sprevádzali ho do okresu krajinskí vyslanecovia dr. Emil *Gyuriss* a Georg *Szmrecsányi*. Účtovnú reč oblúbeného ablegáta slyšali vo veľkom počte prítomní voličia s najhlbšou pozornosťou a dlho trvalo, kým hlučné ovácie obecnstva utichly. Rečnili ďalej miestny farár Štefan *Micsko*, dr. Emil *Gyuriss*, Georg *Szmrecsányi* krajinskí vyslanecovia a Ján *Bartos* tajomník Jednoty. V mene voličov oblúbenému ablegátovi v peknej reči vyslovil vďaky lednický organista-učiteľ, po čom oduševnení voličia *za ablegátskeho kandidáta znovu a jednohlasne menovali Ladislava Mednyászkyho*.

Krajinský vyslanec okresu považskobystrického Georg *Szmrecsányi*, navštívil svoj okres a účtoval v ňom 6. marca. Bol v obciach: Nagyudvar, Hatna a Marikó. Sprevádzal ho krajinský vyslanec dr. Emil *Gyuriss*. Voličia oblúbeného ablegáta svojho víтали všade s hlučnými ováciami, ubezpečili ho svojej nezklatnej dôvery a oddanosti. Popoludní tohože dňa shromaždili sa vo veľkom počte katolícki mešťani považskobystrickí a veľazaslúženého ablegáta svojho oslavovali neobyčajným spôsobom. Mnoho pracoval v záujme svojho okresu a proto je všade oblúbený a populárny krajinský vyslanec Georg *Szmrecsányi*.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Povolanie matiek.

Mnohokrát počujeme alebo čítame chýry, ktoré sú dôkazmi mravného klesania, ba mravného úpadku jednotlivcov, alebo väčších-menších spoločenských kruhov. Rozmýšľame nad nimi, pátrame po príčinách. V tomto rozmýšľaní zajdeme až do rodinného kruhu, v ktorom sa patriční vychovali. Pátrame po tom, či prvá výchova, ktorá je základom ďalšieho vývinu, bola správna, zodpovedná, či nebola pochybená. A často sa presvedčíme, že ľudia, ktorí svojou mravnou spustlosťou vynikli, neobdržali za mladi v rodinnom svojom kruhu takú výchovu, jaká je ku ďalšiemu mravnému vývinu potrebná. Preto tie spoločenské kruhy a humánne spolky ktoré si za cieľ vytkli svojou prácou, svojim účinkovaním prispievať ku zošlachteniu a zdarnému mravnému vývinu ľudskej spoločnosti, veľkú váhu kladú na vychovateľskú prácu rodinného kruhu, hlavne ale na vychovateľskú prácu matky.

Zámožnejšie rodiny majú spôsob a prostriedky k tomu, aby svoju vychovateľskú úlohu čím dokonalejšie plnili. Ale chudobné rodiny zápasiace s ťažkosťami živobytia, neraz prinútené sú zanedbať takú povinnosť, ktorú by ináč s radosťou a s tou najväčšou ochotou boli plnili. Otec rodiny zamestnaný je od rána do večera, veď jeho úlohou a povinnosťou je vyhľadávať chlieb, starať sa o zaopatrenie rodiny, Čím chudobnejšia je rodina, tým viac je prinútená matka rodiny, aby svojmu manželovi v životnom boji pomáhala.

Mnoho je takých chudobných rodín, zvlášte vo väčších mestách, ktoré by sa vôbec udržať nevedeli, keďby i otec i matka nestrávil celý deň v práci a to mimo domu. Za takýchto okolností neni sú v stave zaoberať sa s výchovou svojich detí tak, jako by to sami chceli. Následkom tohoto je nedostatočná opatera detí a všetko čo z tohoto nedostatku nasleduje. Zle opatrované dieťa vystavené je i v telesnom i v duševnom ohľade mnohým nehodám a veľká úmrtnosť detí, jakú u nás štatistické data vykazujú, je tiež jednou z hlavných príčin nedostatočnej opateru.

Neni vznešenejšieho, ako je povolanie matiek. Tomuto povolaniu ale matka už či z vy-

sokého, či z nízkeho, či z bohatého, či z chudobného stavu pochodiaca, len vtedy sodpovie úplne, keď účastná bola kresťanskej výchovy. Bezbožná matka dľa zkúsenosti vychováva bezbožné deti. Čo takáto matka zhubí, to ťažko, alebo vôbec nemôže napraviť ani škola, ani učiteľ.

Náboženská a kresťanská výchova matky a ženy je tým viacej potrebná, bo ona v mnohom ohľade riadi osud rodiny. Osud vplýva na smýšľanie, na vôľu, na snahy muža, matka a žena dodáva mu mravnú silu ku práci. Účinkujúcim kruhom ženy je a má zostať na vždy kruh rodinný.

V tomto kruhu má plniť ženská svoje vznešené úlohy a povinnosti, v tomto kruhu nachádzať má všetky svoje ciele, vtedy zodpovie opravdu svojemu krásnemu povolaniu. Každý rozumný človek s celým dôrazom odsúdiť musí ten pohyb, ktorý v novšom čase dosahuje vždy väčších rozmerov a ktorého cieľom je: určiť ženským novým účinkujúcim kruhom, mimo kruhu rodinného poskytnúť im možnosť, aby sa na každom poli verejného života uplatňovali a s mužskými závodily. Nadovšetko z cela odsúdiť treba počínanie tých, ktorí sa snažia ženskú od rodinného kruhu čím viac odtrhnúť, oddialiť a týmto prekaziť, aby ženská svojmu vznešenému povolaniu žila. V prvom rade nielen odsúdiť, lež všemožným spôsobom prekaziť treba ten pohyb moderného pohanstva, ktorý pod menom «feminismus» začal sa už aj u nás šíriť.

Ženskú zachovať treba rodinnému kruhu. Nech tu plní svoju vznešenú úlohu, nech v tejto práci nachádza radosť a celú svoju ambíciu, nech sa snaží tu získať si zásluhy čo matka rodiny, vtedy sa môže stať pravým dobrodincom toho malého kruhu, ktorého osud Milostivý Boh zväčša do rukn matky rodiny položil. A svojim blahodarným účinkovaním vykoná vzácne služby celej ľudskej spoločnosti.

Shromaždenia Jednoty Kato- líckeho Ludu.

Po celej krajine vydržiavajú sa volebné shromaždenia. Tieto shromaždenia každý múdry človek musí len schvalovať, nadovšetko keď vy-

držiajú sa tým cieľom, aby ľud v nich poučený bol o tom, že sa mu varovať treba nadevšetko nepriateľov našej svätej viery a že pri nastávajúcich voľbách seba a hlas svoj zapredať nesmie. Katolícka ľudová Jednota nemieša sa do politiky, očakáva ale od každého člena svojho, že medzi ziadnymi okolnosťami nebude držať s nepriateľmi katolíkov. Ku samostatnému, kresťansko-katolíckemu zmýšľaniu povzbudzovať katolíkov je cieľom každého shromaždenia Katolíckej Jednoty. Týmto cieľom vydržované boli aj najnovšie shromaždenia v nasledujúcich obciach:

Vágbesterce (Trenč. stol.) Za prítomnosti početných členov miestnej organizácie 27. februára vydržované tu bolo skvelé shromaždenie, ktoré peknou rečou zahájil kaplán *Rudolf Biringer*, po čom tajomník zo strediska *Ján Bartos* pri všestrannom oduševnení rečnil o veľkých úspechoch Jednoty a prítomných povzbudzoval k vytrvalosti. Shromaždenie zaključil kaplán *Rudolf Biringer*, ku Jednote prihlásilo sa viacej nových členov.

Poprád (Spiš. stol.) Členov miestnej organizácie ku valnému shromaždeniu svolal na nedeľu 27. februára miestny správca Jednoty prae-pošt-farár *Georg Andreidesz*, ktorý aj veľmi peknú reč povedal o blahonosnom účinkovaní Jednoty minulého roku. Kaplán *Jozef Hallósy* početných prítomných povzbudzoval oduševnenými slovami, aby i napozatým pevne držali sa Katolíckej jednoty, ktorá tu posiaľ má 180 členov.

Ďalšie shromaždenia vydržované boli v obciach: **Oka** (Sopron), **Imregh** (Abauj), **Tevele** (Baranya), **Vaskut** (Bács), **Gara** (Bács), **Csátalja** (Bács), **Esztergom**, **Püspökszilágy** (Pest), **Kunszöllös** (Torontál), **Lakfalva** (Sopron), **Szentkirályszabadjárom** (Veszprém), **Nagykanizsa** (Zala), **Körmend** (Vas), **Érsekújvár** (Nyitra)

Srbi sa zas hniezdia.

Uhovsko už od dávnych čias sleduje tú politiku, aby so svojimi balkánskymi susedmi, so Srbskom, Rumunskom, Bulharskom a Tureckom v dobrom priateľstve neživalo. Nekdajší zahraničný minister, gróf *Julius Andrassy* čo najvyššie sledoval túto politiku, ktorá dopomohla Rumunsku a Srbsku už dávnejšie, Bul-

harsku ale v blízkej minulosti, že sa staly neodvislými štátmi. Lanského roku ale, keď jeho veličenstvo kráľ 5. októbra anektoval, po rusko-tureckej vojne našim vojskom okkupované krajiny Bosnu a Hercegovinu, priateľský pomer s Tureckom a Srbskom sa pohýbal. S Tureckom sa však naša monarchia chytrou pokonala a dnes je priateľský pomer medzi rakúsko-uhorskou monarchiou a Tureckom snáď ešte úprimnejší, než bol predtým. Že sa toto podarilo, to treba pripísať tomu, že sa vo vyjednávaniach jednalo o splnenie oprávnených požiadaviek tureckej ríše, ktorým naša monarchia ani na okamih nevyhla. Inak to bolo ale so Srbskom. Srbi bez každej oprávnenosti vystúpili so svojimi nárokami, ktorých oprávnenosť si namysleli a dôverujúc v ruského cára a jeho kozákov, jako aj v prázdne sluby anglickej politiky, začali si udierať na zahrdzavené handžáre a dvíhať ich proti našej monarchii. Keď ale naša monarchia rázne vystúpila proti nerozvažitosti Srbov a nemecký cisár *Vilhelm* hneď vyhlásil, že svojho spojenca aj so zbraňou v ruke bude podporovať, Rusko svoju dobroprajnosť snížilo na najnižší stupeň, Anglicko so sľubami zamklo a Srbi zahanbení pokorení musia znášať následky svojej pochabosti. Naša monarchia ale sledujúc ďalej ciele svojej balkánskej politiky, zašla až ta, že ane-xiu všetky veľmoci uznaly a jeho vel. kráľ tieto dni privteleným krajinám udelil už aj konštitúciu.

Tento zdar našej zahraničnej politiky prekrižoval plány všetkých tých politikov, ktorí rozsievaním nedorozumení medzi našou monarchiou a Ruskom chceli vyvolať konflikt ktorý najlepší by si priali pokorení Srbi, lenže teraz práve deje sa úplne pravý opak toho, čo by si Srbi priali. Aj v Rusku už nahliadli, že není to záujmom Ruska, aby podkladalo nohy našej monarchii na Balkáne, lebo sa z posledných veľkých úspechov našej diplomacie presvedčili, že tým síce robia prekážky, ale uplatňovanie sa cieľov našej politiky na Balkáne zastaviť není sú vstave. Konajú sa teda už od niekoľkých týždňov veľké vyjednávania medzi našou monarchiou a Ruskom, aby sa ohľadom svojich záujmov a politiky na Balkáne pokojnou cestou dohodli. Jako tieto vyjednávania stoja, to pravda ešte nevedno, ale že sú dohodnutiu sa Rakúsko-Uhorska a Ruska prajné, možno uzatvárať z chýru, že sa dedič

trónu Franc Ferdinand tejto jary potká s ruským cárom, hlavne však ale z tej okolnosti, že náš zahraničný minister gróf Aehrenthal odcestoval do Berlína na návštevu svojho nemeckého kollegu Bethmann-Hollwega. V berlínskej tlačí totižto boly sa ozvaly hlasy, či pokonanie sa s Ruskom neoslabí nejako ten spojeniský sväzok, v ktorom stojí Rakúsko-Uhorsko s Nemeckom. Gróf Aehrenthal z príležitosti svojej návštevy zaiste ľahko presvedčí úradné kruhy nemecké, že v rakúsko-uhorskej monarchii nikto ani len nemyslí na oslabenie toho sväzku, ktorý sa tak výtečne osvedčil práve teraz rok, keď hrozila vojna.

Toto všetko ale pre Srbov není potešujúce a vo svojej zlosti nad úspechami našej diplomacie zase sa vrhli proti nám. Jako je známe, colnú a obchodnú smluvu so Srbskom dosiaľ preto nebolo možno uviesť do života, lebo ju ani uhorský ani rakúsky parlament uzákoníť ešte nemohol, Srbskí politici dobre vedia, že uzákonenie smluvy prekážala vládna kríza jak u nás tak i v Rakúsku a tak, keby Srbov viedla dobromyseľnosť, nuž by boli uzákonenie ustálenej už smluvy aj vyčkali. Lenže Srbov oproti našej monarchii nevedie dobromyseľnosť, ani múdra politika, lebo srbská vláda tieto dni vydala nariadenie, ktorým na všetky z Uhorska a Rakúska dovezené články vyrúbené clo značne povýšila. Srbská vláda jako pred rokom postavením svojich nárokov v záležitosti annexe, tak teraz povýšením cla urobila krok, ktorý zas povedie ku pokoreniu Srbska.

Hlavný dôchodok má Srbsko z chovu dobytky a keď pred dovozom srbského statku naše hranice zavreme, Srbi zase budú mať z toho obrovskej hmotné škody, ako mali pred niekoľko rokami, keď tržišťia hladat' behali po celej Europe a svoj statok predávať museli odpoly zadarmo. Že ale clo na naše články povýšili práve teraz, keď bola vyhlásená konštitúcia Bosny a Hercegoviny, týmto srbskí politici akiste chceli ukázať svojim zavedeným spoluobčanom, ako oni trescú našu monarchiu za to, že obyvatelstvo Bosny a Hercegoviny púta ku sebe udelením konštitúcie.

Posetilé pokračovanie srbskej vlády, týka sa v prvom rade hospodárskych a obchodných záujmov Uhorska. Zvedaví sme, čo k obrane

týchto životných záujmov krajiny prevedie chýrna Strana Liberálnej Práce a k zachráneniu auktority Uhorska, ako budú pokračovať Khuen, Lukács a Smuľo Hazai.

Sporenie.

Istá vec je, že dobré napomenutie, osožná rada nikdy není zbytočná. Obzvlášť ale není zbytočná taká rada, ktorá je súca k tomui aby náš blahobyť napomohla. Preto myslíme, že upomínanie na sporivosť je vždycky na čase, nielen preto, že sporenie není ľahkou úlohou ale aj preto, že sporením, keď je aj ono múdre, najlepšie zabezpečujeme svoju hmotnú budúcnosť.

Rozumné sporenie je cnosťou, keď ale ono prechádza do lakomstva, keď dakto je takým držigrošom, že ľutuje vydat' na vzdelanie svojej duše alebo keď hladuje len preto, aby groš usporil, v takomto páde to už není cnosťou. Preto aj tu treba ísť po tej zlatej prostrednej ceste. Treba postarať sa aj o to, aby sa človek s usporeným grošom nemusel ďaleko ustávať, aby si ho mohol uložiť. Lebo veď dosť je takých pádov, že usporený groš len preto sa vykotúľal z rúk svojho majiteľa, lebo bol uložený doma v truhlici, kde sa dalo k nemu ľahko pristúpiť. Aby uloženie usporeného groša do sporitelne obľahčili a súčasne aj ľud ku sporivosti priúčali, v Anglicku sa o toto starajú banky rozličným spôsobom. Jedna anglická banka na príklad teraz si dala spraviť jeden ohromnej peňažnej skrinii podobný automobil, na ktorom zariadili opravdovú sporitelňu.

S automobilom, na ktorom mimo úradníkov banky sedí aj jeden ozbrojený žandár, chodia po mestečkách a dedinách a vyzývajú ľud, aby maličkým vkladom začal si sporiť peniaze. Kdekoľvek sa táto pohyblivá sporitelňa objavila, tam sa hneď shrkol veľký zástup ľudí, ktorí na povzbudzovanie úradníkov banky vkladali si do sporitelne peniaze. Keď automobil zastane, sokočí z neho jeden chlapec, ktorý medzi ľudom rozdáva tlačivá, v ktorých sa ľud ku sporivosti povzbudzuje. Takéto cestujúce sporitelne sa ujímajú už aj vo Francúzsku.

U nás sme ešte od takéhoto soberania vkladov ďaleko, ale preto kto chce sporiť, tiež si môže usporený groš ľahko odložiť. U nás to-

ťažto sporenie v malom veľmi napomáha poštová sporiteľňa, ktorá prijíma už aj jednokorunové vklady a dáva od nich interess. Poštové sporiteľne sú o moc prístupnejšie v každej dobe dňa, než sporiteľne, ktoré majú sídla zväčša vo väčších mestách, kdežto poštové sporiteľne nachádzame skoro v každej obci.

V týchto je uložený groš istý, lebo zaň garantuje štát. Preto dobre robí každý, kto si svoju usporenú korunku ta uloží, lebo veď aj to naše príslovie hovorí, že: «babka k babce, budú kapce». Kto spori, vyhýba dlžobám a istému úpadku.

Kristus pod krížom.

Napísal: Ján Horváth, kaplán vstrkovský.

Neviem si predstaviť významnejší a smutnejší pochod, ako keď Ježiš kríž nesúc, medzi zástupom kráča, Židia vedú Ho na vrch Kalvárie. Sväté písmo nasledujúcimi slovami spomína túto udalosť: «A Ježiš nesúc na pleciah kríž, vyšiel na to miesto, ktoré sa menuje Kalvária.» Tak je teda Ježiš odsúdený na smrť. Pilát Ho odsúdil jedným jedinkým slovom, ale rozburčený ľud súhlasil s ním. Kristus vloží na svoje bolavé plecia kríž tichunko, úplnou uctivosťou. Viem, že obletovali ho nepočetni anjeli, aby mu tú drahú farchu sdvihnúť pomohli. Ale Kristus nedovolil, Chcel, aby jeho láska a dobrota tým jasnejšie sa ukazovala očiam našim.

Tam vonku čakaly Ho už zástupy. Boly to istotne tie zástupy, ktoré Ho natolko milovaly a túžily po ňom, tak že celkom blaženými sa cítily, keď svätého rúcha jeho len dotknúť sa mobly. A či aj včul Ho čakajú zástupy s tou túžebnosťou a s tým preradosným citom, ako vtedy? Ó nie! včul Ho čakajú zástupy, ale jako divoká zver, radi by Ho roztrhaly. Miesto «Hosanna» kričia: «Ukrižuj Ho!»

Odchádza Kristus od Piláta a pohliadne naň ešte naposledy, jako by mu chcel ešte povedať: «O Piláte, keby si bol poznal v túto hodinu, čo je pre tvoje spasenie!»

Predide zástup jeden voják, ktorý hlasom trúby dá znamenie celému mestu, aby sa pohlo a pospiechalo k neobyčajnému divadlu. Za ním nasledujú sluhovia vlády. za týmito dvaja lotri, zlostnejší od Barabáša. Konečne kráča krvou

zalitý Ježiš, tento vífaz nad smrťou a s týmto krížom najslávnejší. Rada židovská vyprovádza Ho s týmito slovami:

— Id, len id priateľu publikánov a hriešnikov, syn Belzebúba, buriču národa, syntesárov.

Pred niekoľko dňami členovia rady židovskej prichádzajú do Jeruzalema spievajú: «Blahoslavený, ktorý prichádza v mene Pánovom.»

Včul ale vychádzajú z Jeruzalema volajú:

— Zlorečený, ktorý prichádza v mene diablovom!

Kristus ešte len nesie kríž a už ho ukrižujú, nie síce skutkom, ale slovami, pokiaľ rukami svojimi to ešte nemôžu urobiť. A Ježiš kráča medzi zástupom, aby On bol prostredníkom ľudu u Boha.

Jako ale? Či nemocní chcú opustiť svojho lekára, z ktorého vychádzala sila a uzdravoval všetkých nemocných a utrápených? Jako to? Či synovia hnevu odpudzujú od seba Otca milosrdného? Jako? Či delníci nepravosti vyhánajú a odstraňujú pravého dediča vinice? Tak je. V tejto smutnej pompe, pod farchou opovrhnutého kríža, kráčajú po uliciach jeruzalemských, bolavým srdcom myslí na nevdačný Jeruzalem, akoby chcel viacrázy opakovať:

— Jeruzaleme, Jeruzaleme, kolkorázy som chcel shromaždiť synov tvojich, jako shromažďuje sliedka kurence svoje pod kridlá svoje a nechcel si!

A bárs jak potupným sa zda tento pochod, predsa je on slávou plný. Vznesené divadlo poskytnul Otcu nebeskému. Anjeli boží ku väčšiemu počudovaniu boli pohnutí a ľudia? O ľudia nechcejú poznať nesmiernu lásku Syna božieho.

Na hore Tábor Ježiš vyjavil slávu svoju. Jeho tvár sa leskla jako slunko a rúcho bolo biele, jako snah. A hľa! Syn boží nemá viac svedkov prítomných, len jedine troch: Petra, Jakuba a Jána! Tuto ale, na tejto smutnej ceste čo vidíme? Nesie ten potupený kríž v prítomnosti nie troch svedkov, ale tisícerych, aby ukázal, akú hodnosť kryje v sebe nosenie kríža. Vychádza s ním na verejnosť, zo tmy na svetlo, z ukrytosti pred oči sveta!

O! Koľko potešenia nachádzame v tomto zjave! Neni väčšia sláva pre nás, jako znášať kríže svoje. Neprinášajú nám slávu tie kríže,

na nás Otec nebeský a raduje sa, že kríže svoje znášajúc ukrižovaní sme s Kristom! Pozerajú na nás anjeli a vidia, že za zvláštnu oslavu považujeme: radovať sa v kríži Pána nášeho Ježiša Krista! Pozerá na nás Matka božia a blaboželá nám, že trpezlivým znášaním trápenia nášeho podobnými sme sa stali Jej Synovi. Pozerajú nás aj diabli a pre závisť až pukajú od zlosti. Pozerajú na nás i ľudia a s podivením naplnení chválu vzdávajú Bohu. Či môže byť väčšia sláva, ako keď takýchto zvláštnych spozorovateľov máme? Či daktorý kráľ pohnul tak k počudovaniu dušu ľudskú, ako práve Job, ktorý svojou neohrozenou trpezlivosťou nielen svojim vtedy žijúcim bližným, lež i všetkým veľkom bude slúžiť čo hrdinský znášateľ nesmierňch boľastí, trápenia a nešťastia. Či tí premnohí mučedelníci nesvieťa nám ako nikdy nevyhasujúce svetlá vznešeného sebazaprenia a obetovavosti? Preto musíme byť o tomto úplne presvedčení, že jedna jediná sláva je na svete: trpeť pre Krista! Väčšia hodnosť je to, Pre Krista znášať všetkú trpkosť, ako vládnuť celým svetom. Znášať vďačne, ticho, bez slova, bez reptania! V kríži je najväčšia sláva, v kríži naše spasenie, lebo na kríži najdeme Spasiteľa. No ale, keď kríž Kristov je trón, na ktorom miesto zaujal máme, keď kríž Kristov je meč, s ktorým bojovať máme a keď konečne kríž Kristov má byť naša smrteľná postel na ktorej dokonca musíme svoj život tuzemský: vtedy nám život veľmi ľahký bude, sladko budeme žiť s krížom Kristovým a sladko nám bude i zomrieť, keď objímajúc kríž Kristov, zomrieme...

Presladké poučenie skrývaš v sebe Kriste Spasiteľu, ktorý kráčaš s tvojim krížom. Už držíš v rukách svojich tak túžobne očakávaný kríž! Vynes ho na ten vrch, lebo čas je už krátky. Ejhľa vrch Kalvárie, kde máš byť povýšený, aby si všetko mohol k sebe pritiahnuť. Ešte sú tri úplné hodiny: po uplynutí týchto skloniac hlavu. vydáš ducha svojeho, aby tvoja smrť človeku život priniesla. Vstup teda hore, na vrch Kalvárie aby sme my mohli zas vstúpiť na vrchol slávy! Pozostáva ešte jeden skutok: vstúpiť na vrch Kalvárie a tam na kríž sa dať pribyť. Po znášaní tak ťažkého kríža a po smrti tak potupnej nemôže iné nasledovať, ako víťazstvo: slávne z mŕtvýchvstanie Tvoje!

POLITICKÉ CHYRY.

Čo nového v politike?

Politika Uhorska začína byť veľmi interesantná. Khuenová nova strana Liberálnej Práce organizuje sa po celej krajine a staré liberálne múmie vystrkajú hlavy nielen v mestách, lež aj po dedinách. Takmer vo všetkých stoliciach vymenovaní sú už noví föispáni. A to do posledného všetko vyprobovaní starí liberáli. Starých föispánov prepustili a dostanú penzie alebo konečné uspokojenie. Tí noví majú byť hajčari novej vládnej strany.

V stoliciac pravda ne veľmi tešia sa novým föispánom, znajú ich všade ako staré liberálne mŕtvoly. Už i z toho vídať, že celá robota tej vychýrenej pracovnej strany len z toho pozostáva, aby neslávne zkonalú sturú liberálnu stranu vzbudili k novému životu.

Ošarpaní liberáli sadnú si zas do všetkých úradov. Chyrní ablegáti, ktorí pri páde liberálov zahryzli do trávy, vystupujú zas ako kandidáti. Korunky sa už kotúlajú pre nových Judášov. Sudy s pálenkou a vínom už zas čapujú. Fabriky, pánstva a úradníci verejnej administrácie začínajú zas ľudí obrábať. **Voľby krajských vyslancov budú kedysi až v mesiaci juniusi, liberálni korteši ale vzdor tomu už teraz tak honia ľud ako divú zver.** Pre stranu Liberálnej Práce riadi voľby ako predseda chýrny *Perczel*, pomáha mu v tom mladý barón Fejérváry, hlavný korteš je Štefan *Tisza*, opraty liberálnych volebných pohybov ale drží v rukách sám Karol *Khuen-Héderváry* a jeho novopečený sekretár Alexander *Jeszenszky*, ktorý sa ešte 1896. od Bánffyho naučil ako treba liberálne voľby prevádzať.

Najnovšia politická udalosť je, že *Khuen-Héderváry nevedel ďalej odporovať oprávnenému nátlaku kresťanskej ľudovej strany poľažne torby ministerstva kultu a vyučby. Odpadlík od katolíckej viery a unitár Franc Székely musel opustiť ministerstvo kultu a na jeho miesto vgmenový je za kultusministra gróf Ján Zichy.* Pre katolíkov má to byť mädivý motúzok. My ale takýmito malichernosťami nedáme sa omámiť. Neideme my pre nikoho ministerské torby z popola vykutrávať, úplne vyplnenie, prevedenie nášeho ka-

tolického programu ale očakávame a žiadame od každej vlády. Z tohoto nikomu k vôli ani listierky nepopustíme.

Kresťanská ľudová strana snemová s veľkým oduševnením chystá sa k nastávajúcim voľbám po celej krajine. Vodcovia naši: pápežský praelát Ján Molnár, Štefan Rakovszky, Franc Buzáth, Mikuláš Zboray, Georg Szmrecsányi, Alexander Erszt takrečeno vo dne v noci cestujú. Porady vydržiavajú sa s ľudáckymi voličmi po všetkých stranách krajiny. Voličia Iublovského volebného okresu minulé dni vydržiavali kandidačné shromaždenie v Podolíne. Stredisko ľudovej strany zastupoval tu krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi, ktorý aj k voličom držal oduševnenú reč, po ktorej voličia za ablegátskeho kandidáta pre svoj okres jednohlasne menovali prešovského pravotára dr. Antona Beskida, ktorý tu vystúpi s programom kresťanskej ľudovej strany. Voličia okresu Lővö vydržiavali shromaždenie v Csepregu. O terajšom rozporení politickom držal tu reč Štefan Rakovszky, na čo voličia jednohlasne odhodlali sa za kandidáta kresťanskej ľudovej strany. Vo veľkom počte shromazdili sa voličia kresťanskej ľudovej strany v Keszthelyi, kde držal reč krajinský vyslanec Mikuláš Zboray. V shromaždení, ktoré voličia kresťanskej ľudovej strany vydržiavali v Zlatých Moravciach, stredisko zastupoval a rečnil krajinský vyslanec Koloman Brestyenzsky. Voličia kresťanskej ľudovej strany mali shromaždenie aj vo Fraštáku, kde stredisko zastupoval a rečnil krajinský vyslanec dr. Alexander Erszt. Vo volebnom okrese Ujbánya voličia kresťanskej ľudovej strany shromazdili sa vo veľkom počte v Žarnoviciach, kde rečnil krajinský vyslanec pápežský praelát Ján Molnár.

Nový minister vyučby gróf Ján Zichy v pondelok 7. marca zložil prisahu do rúk jeho veličenstva kráľa a 9. marca už aj odobral ministerstvo.

Do fraštáckeho okresu odkazuje ľudová strana, aby sa naši ľudia niekomu nesľubovali, lebo naša strana istotne vystúpi do boja.

Z kruhu kresťanskej ľudovej strany.

Krajinskí vyslancovia a početní vonkajší členovia kresťanskej ľudovej strany schádzajú sa deň po deň v kruhu strany a vedú porady o politickom rozporení. Výkonný výbor ľudovej strany je v permanencii a vy-

pravuje s obratvm dotazy, aké potažne ablegátskych kandidátov vo veľkom počte dochádzajú. Výhľady kresťanskej ľudovej strany pri nastávajúcich voľbách sú čo možno najlepšie.

Z CUDZOZEMSKA.

Nespolahlivosť Ruska. Sbliženie su Ruska ku Rakúsko Uhorsku ťažko ide, čoho príčinou je dvojba-revnosť Ruska, ktorej zrejším dôkazom je časté opakovanie sa návštev balkánskych panovníkov v Petrohrade. Toto je podivné zvláste v takom čase, keď sú balkánske národy opäť veľmi rozčulené a keď medzi Viedňou a Petrohradom vedie sa vyjednávanie cieľom zpäťvedenia riadnych pomerov. Celkom isté je, že Rusia prijatím Bulharov a zvláste Srbov, ktorí vlni návševou kniežata Georga urobili také zlé služby, v srdci týchto dvoch národov vzbudia nové nádeje a z druhej strany v Turecku vyvolajú novšiu nedôveru. S vyjednávaním, ktoré sa vedie medzi Viedňou a Petrohradom a so schôdzkou cára s talianskym kráľom v Racionigi nijako sa nedajú srovnat tieto návštevny, lebo za podmienku obidvoch slúži udržanie status qua na Balkáne.

Stanovisko Rakúsko-Uhorska v tomto ohľade vytvára každú pochybnosť a toto svoje pochopovanie jasne vyjavoilo aj v úradnej zpráve uverejnenej o výsledku návštevny grófa Aehrenthala v Berlíne. Nazdávame sa, že Rusko hrá dvojbarevný zástoj, nakoľko z jednej strany vyhlasuje také myšlienky, ktoré z druhej strany popiera.

Pessimistickú mienku o diplomatickom vyjednávaní medzi Ruskom a Rakúsko-Uhorskom vo viedeňskych diplomatických kruhoch ale nesdielajú, ba hozoria, že toto vyjednávanie sa prajne vedie. To ale uznávajú, že cieľom vyjednávania je len zpäťvedenie riadneho diplomatického pomeru, nie však uzavretie nejakej zvláštnej smluvy.

Bulharský kráľovský pár bol minulý týždeň v Petrohrade, keď odtial odcestoval na nádraží odobrali sa od neho cár a cárovná. Petrohradská telegrafická agentúra o návševte bulharského kráľa uverejňuje zprávu ktorá hovorí, že ruski a bulharski zahraniční ministri počas svojich porad dohodli sa v tom, že ich pevnou snahou je zachovať na Balkáne pokoj a poriadok.

Srbský kráľ Peter dňa 22. marca odcestuje na návštevny ruského cára do Petrohradu, kam odcestuje obídením Rakúsko-Uhorska.

BESEDNICA.

Obeta spovednej pečate.

Napísal: Michal Gahér, kaplán Orosházskeho.

(Pokračovaní.)

Ostatný svedok bola matka duchovného. Ubohá, od veľkej ľútosťi ledva na nohách stála, bo ju tiež cez päť týždňov držali vo väzení, ponevác ju mali v podozrení, že ona nahovorila svojho syna, aby ženu Blanchard zavraždil a peniaze jej odobral. Keď matka zazrela svojho milého syna na prostried siene medzi dvomi žandarmi, začala ľútosťive plakať. Jako by aj nie, ved ona presvedčená bola o nevinosti svojho syna

ych
kre-
sú

ku
ba-
pa-
ro-
sú
dzi
om
že
ani
v
z
S
ro-
ac-
bo
na

ry-
nie
ý-
á-
z
nej

ni
ch
že
že
p-
st-

st-
sa
n-
vu
ri
ou

na
je

i.)
á,
ez
o-
r-
r-
zi
aj
a

Radost diefafa.

a predsa jeho považovali za vraha. Prišli jej na rozum tie slová, ktorými ju jej syn k sebe volal aby sa staral o jej budúcnosť, včul ale nielen že jej nemôže byť na pomoci, lež ešte aj hroznú haňbu uvalil na ňu. Človek mieni Pán Boh mení. Uspokojila ju tá myšlienka, že jej syn je nevinný a Pán Boh nevinnosti nedá zahynúť.

Utrela si vyplakané oči a zaslzenú tvár a na otázku predsedu odpovedala zreteľne.

Keď sudcovia všetkých svedkov vypočuli, nasledovala žalobná a obranná reč.

Žubér, štátny zástupca v žalobnej reči vychvaloval Lózera a predstavil ho ako najnevinnejšieho človeka:

— Jako by to on bol mohol zpáchať — povedal — veď jak sa to dokázalo, v tú noc ani nemohol byť v San-Viktoáre. Túto okolnosť spomenutý konduktor verejne dokázal a prisahou potvrdil. Behom vyšetrovania každý sa mohol presvedčiť o tom, že tuto vraždu len taký človek mohol zpáchať, ktorý docela znal domáce pomery, miestnosť atď. Teda len zvonár Lózer alebo duchovný môže byť vrahom. Proti duchovnému svedčiam: krvavý nôž s jeho monogramom, ktorý s krvavou šatkou a s košíkom zavraždenej našli v jeho kuchyni. Zakrvavenú reverendu ani nespomínam. Toto všetko dovedna tak jasne dokazuje hriechnosť duchovného, že by si človek uši zapchať musel, keby hlas pravdy slyšnúť nechcel. Tu hovorí sám skutok a to je najmocnejší dôkaz. To, že predošlý život duchovného bol kezúhonný není dôkazom jeho terajšej nevinnosti. Vražda bola zpáchaná 20. februára predpoludním medzi 10. a 11. hodinou. Ponevác ale v ten čas mimo farára a zavraždenej ženy nikto iný nebol na fare: teda farár je vrahom. Dokázalo sa, že Lózer večer pred vraždou s rychlovlakom odcestoval do Marseille a v tom čase nemohol teda byť v San Viktoáre. Čo ale tá stará žena služka duchovného pohovorila, asice: že i to sa mohlo stať, že zlodeja Lózera diabol mohol doniesť do fary, také sprosté a smiešne reči rozumný človek neverí. Tento kňaz navzdor jeho rúcha ktoré nosí, opovážil sa ruku svoju zdvihnúť a zavraždiť nevinnú ženu, matku chudobných a ubohých, svoje duchovné dieťa. Váš výrok, páni prisázní, na seba zabudlého duchovného sľahne zaslúženým trestom.

Táto reč hlboký dojem učinila na prisázných a ktosi z prítomných po tichu už vopred povedal, že duchovného osud je rozhodnutý.

Farár Montmoulin sklopenými očami, lež pokojne počúval reč štátneho zástupca Iba perny sa mu hýbaly znakom toho, že sa modlí.

Mónier fiškál obranný opísal celý život duchovného. Už jako žiak a klerik bol veľmi nábožný, usilovný, vážny, statočný a svedomitý. Jako kaplán a farár všetko čo mal rozdal chudobným, svojich blížnych miloval a nikdy nikomu ani na cti neublížil, čo o ňom i jeho najväčší nepriatelia prinútení sú uznať. A teraz tento statočný, bezžisťný, bohabojný a spravodlivý človek náraz by sa bol stal tak podlým, že by sa na peniaze

ulakomil a pre ne tuto hroznú vraždu bol zpáchať. To je duševná nemožnosť. V Lózerovi oproti nachodia sa všetky tie prirodzené vlastnosti, že on zpáchať mohol túto hroznú vraždu. Ani to není dokázano, že Lózer v ten istý večer nemohol byť v kláštore. I to zbudí veľké podezrenie, že práve teraz bez stopy zmizol. Súdna stolica dala ho hľadať na všetky strany a nikde ho nemôžu nájsť.

Keby Mónier s týmto bol zakončil svoju obranu, pre duchovného viacej by bol docielil. On ale predniesol i ten pád, že keď daktorý duchovný o daakom zločine dozvie sa v spovedelnici, medzi žiadnymi okolnosťami nesmie to vyzradiť. Možná vec, že farár Montmoulin tiež obetou je podobného pádu. Voľačo podobného musí byť v tejto veci, ponevác si on tento pád ináč ani nevie vysvetliť. Prosil preto prisázných, aby toto do ohľadu vzali a nevinného buhovného, ktorý zaiste je obetou kňazskej povinnosti, neodsúdili ako vraha. Odvolával sa na udalosť, ktorá nedávno stala sa v Polskej, kde tiež nevinného kňaza jako obetu spovednej pečate odsúdili do sibirských bani a skutočný vrah len na smrteľnej posteli vyznal, že kňaz je nevinný a on je vrahom. Toto není bájka — povedai — lež skutočná udalosť, ktorú dôkladne opisaly najvýznamnejšie noviny celého vdelaného sveta.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNIK.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v svojom tohoročnom III. obežniku vyzýva duchovenstvo svojho biskupstva, aby vplyvom svojim prispelo ku zdarnému prevedeniu nového zákona poľažne mladých a nedospelých zločincov. V smysle tohoto zákona nedospeli zločinci nemajú byť hneď arestom trestaní, lež ku mravnému napraveniu odovzdať sa majú na 1—2 roky prisným ochrancom a protektorom do opatery. Keby ale toto nemalo prajného výsledku, nedospeli zločinci až potom majú byť prisnejšie trestaní. Osvietený pán biskup vyzýva preto duchovenstvo, aby oslovilo svojich veriacich, aby príležitostne nezdráhali sa prijatť úrad spomenutých ochrancom a protektorov. — Na veľkej púti do Rímu z príležitosti odhalenia pomníka pápeža Silvestra II., ktorý sv. Štefana prvého kráľa uhorského ozdobil svätou korunou, od 11—22. apríla súčasťni sa aj osvietený pán biskup. — Minulé dni držali prednášky: dr. Ervin Karsai, professor a kňaz praemonštratských kňazov o francúzskom katolíctve, v katolíckom autonomičnom kruhu; dr. Elemér Varju, direktor tunajšieho muzea o

pohrabocho a krstinách za starých časov v Uhorsku, v spolku sv. Imricha Juristov; Adalbert *Szentiványi* jurista o práci katolíckeho patronážu, v spolku katolíckych tovaryšov; Ludvik *Latzkovszky*, držal prednášku s názornými obrazmi o spoločensťve; Arnold *Haffmann*, professor bohoslovía v katolíckom čitateľnom kruhu držal prednášku s názornými obrazmi o Sedmohradsku. — Dr. Pavel *Pauluscsák* dominikán z Budapešti od 8—10 marca vydržoval nábožné prednášky pre mužských a pre ženské. Pre mládež priemyselnú každý piatok behom sv. pôstu majú prednášky Evermód *Ráth* professor a kňaz praemonštratský a Barnabáš *Tost* notár biskupský, Kaplán Jozef *Marcinkó* konečne vydržoval prednášky pre kresťanských socialistov. — Za nadžupana stolice košickej vymenovaný je Eduard *Sziklay*, veľkostatkár z Jánoku. — Výbor katolíckeho patronážu riadne zasadnutie vydržoval 26. februára v biskupskej rezidencii pod predsedníctvom osvieteného pána biskupa. — V miestnosťach katolíckych tovaryšov 1. marca bola dejepisná prednáška s názornými obrazmi o spasení pokolenia ľudského. Na tejto prednáške prítomným 400 obecným vojakom obrazu vysvetľoval sám osvietený pán biskup. — Na vranovský dom Piusa darovali: Istý neznámy kňaz 400, Jozef *Lencz* farár z Regeteriszka 200 a Jozef *Téglási* farár z Hamburg 20 korún.

Chýry zo Spiša. Geja *Salamon* už prestal byť nadžupanom našej stolice. — V Arnutovcäch vyvolili za učiteľa Pavla *Hanyur*. — Mesto Podolín predáva dňa 21. marca na riehvaldskom chotáre 5959 kubičných metrov stojácich smrekov, ktoré sú na 36.945 korún cenené. — V Lubici znovu vyvolili za mešťanostu Gustáva *Rótha*. — Valentín Krajeár, obyvateľ vyšnoslavkovský, keď dňa 11. februára z podhradského jarmaku pešky domov šiel, na ceste zaspal a zmrznul. — V Jarombine päťročnej Katarine Polákovič v nepriateľnosti matky od jednej z peca vyletiacej iskry chytily sa šaty. Kým sa matka vrátila, ubohé dieťa sa natoľko popálilo, že hneď dokonalo. — Za hlavného župana našej stolice vymenovaný je Artur *Wieland*. — V starolubovenskom okrese vystúpi s programom kresťanskej ľudovej strany prešovský advokát dr. Anton *Beszkiđ*. Nech žije!

Chýry z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup spišský dr. Alexander *Párvy*, v svojom piatom tohoročnom obežnom liste znovu odporúča podporovanie katolíckej tlače a vypísal súbeh na päť rím.-katolíckych učiteľských staníc. Medzi tými je aj v Giblu zriadená nová stanica učiteľská, na ktorej podporu štát povolil už 680 korún a teraz ešte 200 korún idú pytať. Teraz je už rad na Hafku. Hafčania asnaď len nebudú chcel byť horší ako Giblania?! Však po kostole je prvá vec katolícka škola, za ktorú máme tiež byť hotoví všetko možné obetovať.

Chýry zo Šarisa. Prešov: Bývalý nadžupan Baltazar Semsey a viacej popredných pánov košických tieto dni boli na poklonu u osvieteného pána biskupa. —

Stoličný výbor 21. marca vydržoval jarné shromáždenie, na ktorom zaplnia voľbou viacej uprázdnených úradov stoličných. — V záležitosti vysťahovania stolice zamýšľa zakročiť u vlády a požiadať ju, aby k zahateniu vysťahovania pre pospolitý ľud postarala sa o zodpovednú prácu. — Mesto obdržalo krajinskej podpory 14 tisíc korún. Z tohoto zamýšľajú polovicu obrátiť na platy úradníkov a druhú polovicu ku zväčšeniu počtu policajov. — Na učiteľskú stanicu, následkom odumretia výborného učiteľa Jozefa *Földváry*-ho uprázdnenú vyvolený je *Petz* učiteľ z Kalvárie a na tohoto miesto poslaný je učiteľ *Szencsó*, ktorý i pri poslednom súbehu uchádzal sa o stanicu učiteľskú. — Mestské elementárne školy pre vypuknutie šarlachu zatvorené sú na dva týždne. — Dr. Helena *Berthóti* katolícka spisovateľka, 20. februára v katolíckom kruhu Rákócziho prednášku držala o povolání kresťanskej ženy. — *Bardíjov*: Voličia kresťanskej ľudovej strany 2. marca v záležitosti ablegátskeho kandidáta vydržovali poradu na ktorej súčasťnilo sa duchovenstvo celého okresu. — *Kisszeben*: V tunajšom volebnom okrese za abegáta kandiduje sám seba akýsik Julius *Koltay* pravotár z Budapešti a vystúpiť chce s programom Justha. Škoda namáhania! Takí páni nemajú tu žiadnych výhľadov. — *Berthót*: Gizella *Berthoty* dcéra tunajšieho statkára Adalberta *Berthoty*ho, ktorá k vycvičeniu sa vo speve od ministerstva vyučby dostala stipendium 7 tisíc korún, v Kruhu Széchényiho v Prešove vystúpila verejne na koncerte 2. marca a tak svojou sbehlou v prednášaní, ako aj zriedkave krásnym hlasom k počudovaniu pohla celé obecenstvo. — *Jernye*: Otcovia Lazaristi odbavujú tu sv. missie od 13—21. marca za prítomnosti celého národu tunajšej farnosti a mnohých veriacich z okolia. — *Szinye*: Rudolf *Csupák* farár z Jernye 28. februára tu a vo filialke *Lászka* s názornými obrazmi predstavil umučenie Pána nášeho Ježiša Krista, čím veriaci ľud hlboko bol dojatý. Na tunajšiu poštovú stanicu vypísaný je súbeh. — *Ternye*: Novo vysvätený kňaz Jozef *Szomcsó* poslaný je sem za kaplána. — *Kelembér*: Barón Imrich *Ghillányi* veľkostatkár v obci Friesna, na uprázdnenú tunajšiu grécko-katolícku faru ako patrón praesentoval farára z Radoskó Adalberta *Salamon*. — *Szinyeujfalu*: Tunajšia organizácia Katolíckej ľudovej Jednoty pri súčasťnení sa početného ľudu, nedávno vydržovala tu oduševnené shromáždenie, na ktorom aj z okolia prítomní boli mnohí veriaci.

Starý vojak. V Háge od niekoľkých rokov v úplnej utiahnutosti žije bývalý hollandský minister vojny generál Bergansius. Starého vojaka porazilo, následkom čoho mu jeden bok ochromel a ani hovoriť nemôže. odtedy starý vojak žije veľmi smutné dni a jedinou jeho kratochvilou je to, že sediac na operadlovej stoličke z obloka svojho bytu díva sa na jednu bočnú ulicu. Hollandská kráľovna sa nedávno zaujímala o osud bývalého ministra vojny a dozvedela sa, že jaká nehoda ho stihla. Odtedy sa kráľovna takmer každý deň dá

viezť pred oblok starého generála a koč pred domom tichšie musí uháňať. Kráľovna nikdy nezamešká pozdraviť starého generála. Po tieto dni kráľovná odkázala generálovi, aby v obvyklom čase bol pri obloku, lebo ho chce prekvapiť. V ten deň potom kráľovná majúť pri sebe v lone malú kňažnu Juliannu viezla sa na koči a pred domom starého vojaka dala pristaviť koč a malú bňažnu povzbudzovala, aby starého vojaka svojimi malými ručičkami pozdravila.

Rakúski a uhorskí námorníci v Japonsku. V japonskom meste Mehara zúril tieto dni veľký oheň, ktorí pomáhali hasiť i dôstojníci a mužstvo rakúsko-uhorskej válečnej lode «Panther». Po udusení ohňa mešťanosta šiel na palubu lode «Panther» a v mene obyvateľstva a vrchnosti vyslovil svoju vďaku za obetavosť dôstojníctva a mužstva.

Tureckí dôstojníci v spoločnej armáde. Turecká vláda pred niekoľkými dňami uzavrela, že viac dôstojníkov pošle do Rakúsko-Uhorska, aby sa dokonalejšie vycvičili. Ministerstvo vojny vyslalo teraz štyroch delostreleckých dôstojníkov, ktorí najbližšie odcestujú na svoje ustálené miesto.

Všeobecný štrajk vo Filadelfii. Ústredná odborná organizácia robotníkov vo Filadelfii, v ktorej je 140 spolkov so 125.000 členami zastúpené, v záujme železničných zamestnanbov na 5. marca vypovedala všeobecný štrajk, Železniční zamestnanci, ako z Filadelfie oznamujú, mýlne stavajú výhybky koľajníc, tak že sa následkom toho vozne pouličnej železnice často srazia jeden s druhým. Takýmto spôsobom posiaľ zomreli dvaja ľudia a vyše 50 osôb bolo ranené. V South-Berhlehome v jednej fabrike na oceľ bola vzbura. Robotníci, ktorí sú zväčša z Uhorska, vylámali obchody na zbraň a potom napadli fabriku. Z filadelfie poslali 100 policajtov. Jeden robotník zomrel.

Na vzducholodi ponad Atlantické oceán. Z Maďridu uznamujú, že chýrečný vetroplavec Bruckner na svojej riaditeľnej vzducholodi v mesiaci máji v Orotove povzniesia sa do povetria a ponad Atlantické more zaletí do Ameriky.

Falošné peniaze na jednej lodi. Dňa 22. februára prišla do Neapolu parolod «Argentina», na ktorej sa asi 200 Talianov vrátilo domov z Ameriky. Pred vystúpením na suchú zem jeden z cestovateľov u hlavného kelnera lode zamenil si štyri 50lirové banknoty na americké peniaze. Keď hlavný kelnér v colnom úrade chcel s jednou 50-lirovou banknotou platiť, banknotu mu jako falošnú zhabali. Nato odovzdal aj ostatné tri banknoty, o ktorých vysvitlo, že sú všetky

falošné. Nato šla na loď žandarmeria a u 17 cestovateľov našla falošné peniaze, u niektorého vo veľmi veľkom množstve. Cestovatelia sa priznali, že v new-yorskom prístave sa agenti zaoberajú s umiestnením falošných 50lirových banknot a že navracajúci sa talianski cestovatelia už mimoriadne mnoho falošných peňazí vpašova, i do Talianska. Všetkých zatkli.

Drahé cestovanie. Ján Matula pláteník z Ústia (stol. oravská) 8. februára na železničnej stanici Medzibrogy vtedy vyskočil na vlak, keď sa tento už bol pohol. Okresný súd Jána Matulu za toto posúdil na zaplatenie 10 korún peňaznej pokuty.

Zomrel v krčme. V Baňskej Bystrici minulý rok už v podnapilom stave prisiel do krčmy nádenník z obce Zólyomnémety Ján Kostivar. Sotva si ale sadol v krčme, keď odrazu ostal zle a zomrel. Zaiste ho porazilo.

Jubiläum jedného priemyselníka. Trenčínsky Priemyselný spolok 14. t. m. pripravil vrelé ovácie najstaršiemu obyvateľovi a priemyselníkovi v Trenčíne Michalovi Štefanecovi z tej príležitosti, že teraz doplnil 65. rok svojho remeselníckeho účinkovania. Na slávnosti mimo mnohých priemyselníkov prítomní boli aj mešťanosta Ucsnay a hlavný notár mesta Trenčína Zelenay, viacerí členovia priemyselnej komory a viac vynikajúcich priemyselného Trenčína. 94-ročného jubilanta peknou rečou pozdravil Franc Materna a odovzdal mu pekný dar priemyselného spolku.

Vojsko je vojenské listiny. Vojenské vrchnost teraz hľadajú jedného šikovného závratníka, ktorý prefikaným spôsobom osudil vojenské veliteľstva v Nagy-szebene, v Nagybecskerekú a v Segedíne. Závratník, ktorý je pravdepodobne vyslúženým vojacom, v kaplárskej uniforme so žltými výložkami s tým zavítal do kancelárie volaktoreho vojenského veliteľstva, že v občianskej záležitosti má odcestovať do niektorého ďalekého mesta, ale mu cestovné trovy ukradli a preto si na cestovné trovy prosil preddavok. Z vyšetrovania vysvitlo, že vojenské listiny, ktorými sa závratník legitimoval, boly falošné a že závratník upotreboval rozličné mena, ako Lebovič, Bende, Varga atď. Na viacerých takýchto miestach spáchal aj menšie krádeže. Závratník je človek vysoký, štíhly, má čierne vlasy a hovorí po maďarsky a po nemecky.

Strašná zima. V rusku bola minule tak veľká zima, že divé zvieratá hnané hladom, vyšly z lesov a ukázaly sa v dedinách a mestách. Tak v hlavnom meste Ruska v Petrohrade na uliciach zjavily sa vlei, ktorí tak boly vyhladovaní a slabí, že ich kyjami pozabijali.

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kis-birtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohlade. Ustav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

DOPISY.

Szepes-Béla.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

O porážke našich katolíkov pri voľbe do mestského výboru v Spišskej Belej idem niečo sdeliť, prvej ale opíšem v krátkosti i samé mestečko, ktoré viem, že mnohí neznajú v našej krajine.

Čo sa teda mestečka Szepes-Béla týka, je ono jedno z tých najprednejších a veru aj najzámožnejších ktoré sa tu na území spišskej stolice nachodia. Má správu autonómne sriadenú, totižto svoj magistrát a počíta na tento čas asi 3000 obyvateľov, z ktorých dve tretiny sú katolíci a jedna tretina evanjelici a židia. Dľa jazyka zase jedna polovica pozostáva z Nemcov a druhá polovica z Slovákov. Nová, to jest mladá generácia prisvojila si už úplne reč štátnu. V hmotnom ohľade toto mestečko — čo v terajšej dobe je veľká zriedkavosť a neslýchaná vec — je bohaté a to nie preto, že má ohromné hory a lesy, lež aj preto, že obyvatelia žiadnú obecnú prirážku, ba ani cestovnú daň neplatia, lebo túto poslednú mesto za nich platí, z toho ohromného dôchodku, ktorý mu hory a lesy donášajú.

Veru nie jeden povie: v týchto drahých časoch je to zaiste šťastlivé mestečko, ktoré zemskými statkami natolko oplýva.

To ale ešte nenie všetko! Sú tu ešte aj mnohé iné veci, ktoré tiež do povahy brať treba. Kto neslyšal alebo nečítal o tom chýrnom čarokrásnom klimatičnom mieste, ktoré nadmieru obľubujú nemoční, zdraví a nadovšetko výletníci aj z ďalekých krajov a ktoré známe je pod menom «Barlangliget» a ktoré tiež patrí mestečku Szepes-Béla?

Aby sme ale rozkvet tohoto mestečka ešte lepšie poznali, pohliadnime na jeho v minulom roku moderne vystavené a vystrojené kúpele, ktoré v lete premnohí navštevujú i z najďalších krajov. Čo zas povedať mám o tom, čo toto mestečko k rozkvetu privádza na poli hospodárskom, kupeckom a priemyselnom?

Má tri pivovare, jednu páleničárňu a jednu fabriku

na borovičku, ktorú uznávajú všade za najlepšiu. Okrem toho je tu aj cigárova fabrika, ktorá tiež viac než 500 robotníkov zamestnáva. Konečne stavajú sa tu školy, pestujú sa vedomosti, učených ľudí deň po deň pribýva.

Na všetko toto ctení čitatelia povedia: to je život, to je znamenité a zriedkavé mestečko, ktoré má tak zriedkavé hmotné a prirodzené výhody a očividne prospieva bohatstvom.

K povšimnutiu hodné je ale zvlášte aj to, ako to v tomto mestečku vyzerá v ohľade spoločenskom a tu mi treba spomenúť, ako sa u nás previedla voľba do mestského výboru, do ktorého vyvolili 15 výborníkov. Poslal tu v mestskom výbore — čo je dosť smutno pre tunajších katolíkov — okrem miestneho pána farára, žiadneho katolíckeho výborníka nebolo.

Nuž zaiste jestli dakedy, to teraz bol ten najsvrchovejší čas, aby aj spišskobelanskí katolíci už tiež raz povstali zo sna ničemnosti, pracovali za svoje zásady a do mestského výboru za svojich zastupiteľov vyvolili si ráznych katolíkov. Skutone aj 140 voličov, pod predsedníctvom pána farara a kaplána ešte pred voľbou viackrát pojednávali sme o tejto vážnej týkajúcej sa nás záležitosti, vysloviliac spolu, že náboženstvo do veci miešať nebudeme, že medzi občanmi pokojrušiť nebudeme, bo by sme tým veci viacej škodili než osožili, že ale s dôrazom žiadame, aby aj z našej stránky vyvolení boli zastupitelia do výboru, preto sme aj šesť šľachetne smýšľajúcich a za obecne dobre neunávne pracujúcich katolíkov za výborníkov kandidovali.

Konečne svitol očakávaný deň voľby. Na hlasovacej cedulke napísaných bolo ako kandidátov: 8 evanjelikov, 6 katolíkov a jeden žid.

A čo sa stalo?! Haňba, preveliká haňba na spišskobelanských katolíkov, že sme prepadli, pre nemudré jednanie a chovanie sa niektorých katolíkov! Vzdor toľkého namáhania sa a napomínania pánov duchovných a vzdor i našich dôverníkov len jeden jedinký katolík vyvolený bol do mestského výboru. Utrpeli sme porážku pre tých, v ktorých sme tak veľmi úfali a všetkú nádej našu skladali! Pýtate sa snád ctení čitatelia: nuž ako sa to len mohlo stať? Ved v spišskej Belej prebýva dobrý, nábožný a dobre sa majúci katolícky ľud? Ba čo viac, jestvuje tu i Katolícka ľudová Jednota, ktorá má vyše 300 členov, nuž ako bolo možno tak škandalózne prepadnúť? Nuž poviem vám, príčinou našej porážky je zas len tá nevytrvalosť, neďbanlivosť a ľahostajnosť nášeho ubohého ľudu. V deň voľby z tých 140 voličov prišlo 119 voličov, ktorí s

**Nevahajte, keď vás hlava
 bolí lež potrebujete hneď**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhšie
 migrén-hlavy bolenie. — **Cena K 1.20.**
 Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kíspeszt. Pri 3 škatulkách
 zasielka franko..

celou oduševnenosťou svojho srdca hlasovali za katolíctvo, ostatní ale sa odtrhli, opustili nás a prešli do toho tábora, kde len ješ a piť dávali a kde len s takou cedulkou hlasovali, na ktorej ani jeden jedinký katolík jako kandidát napísaný nebol. Aj toto je smutný výsledok liberalizmu, lebo liberalizmus náš ľud zvlášte pri voľbách úplne zdemoralizoval a ešte mnoho vody ujde na rieke Poprad, kým ľudia s čistým presvedčením a rozumom jedná a hlasovať budú. Není teda divu, že potom pre takých daromných katolíkov, katolíctvo u nás deň po deň klesá na radosť našich nepriateľov.

No nič to zato! Ačpráve sme pre ľahostajnosť niektorých katolíkov v menšine zostali, mravné víťazstvo je predsa naše! I z tejto príčiny aj nielen slušné je, lež aj reputácia spišskobelanskej rímsko-katolíckej obce najvyššiežiada to, aby títo odpadlíci a rozširovatelia kúkola pre jejich ľahostajnosť utrpeli sme túto ohavnú porážku, druhým ku výstrahe aj verejne v týchto novinách označení boli jako takí, ktorí ešte vždy hlas svojich duchovných pastierov nenásledujú, ba čo viac ich potubujú. 48 reprezentantov je a býva v mestskom výbore, do ktorého sme len 6 našich kandidátov vyvolili chceli a pre týchto nešťastníkov museli sme prepadnúť.

Aby teda celý svet vedel, ktorí sú to, čo sa pri tejto voľbe tak hnusne držali, so žalostným srdcom podávam ich mena, sú to: Ondrej Pataky železničný strážnik, Anton Mikušaj fiakrista, Pavel Bekeš kováč, Karol Jancsik krajčír a ešte iní, ktorí ale svoj mýlný krok predsa aspoň už obanovali. My ale ostatní, ktorí sme sa tak hrdinsky pri našej zástave držali a za ňu bojovali, zato nezúfejme, netraťme dôveru a nádej v Boha, veď nás nič tak nepoučuje, ako vlastná skúsenosť. Bojujme preto ešte lepšie a nadovšetko s láskou a s úprimnosťou usilujme sa tých poblúdených, ktorí nás tak škaredo opustili, na pravú cestu priviesť a na budúce so spojenými silami bojovať, lebo len tak dojdeme k víťazstvu. Ináč nie! Len tak sa vyplnia na nás tie slová nášho Spasiteľa: «Kte až do konca vytrvá a bojuje — len ten zvíťazi a dojde spasenia!

Jeden z rozumných gazdov.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

S dovolením znovu prichádzam s týmito pár riadkami.

My sme obyvatelia chudobnej trenčianskej obce, neďaleko Illavy ležiacej. Máme horlivého, ľudácky smý-

šľajúceho pána kaplana Ronchettiho, ktorý k našej kresťanskej radosi bol láskavý objednať vo viacerých výstiskoch zriedkave výbornú modliacu knižku «Nabožné vzdychy» rečenú, ktorá vyšla z pera pána dekana nyitrapereslényskeho dra Jozefa Janda. Nachádza sa v tej knižke nadovšetko pobožnosť na mesiac marec veľmi utešená.

V politickom ohľade sme my poriadni ľudia a nie biedni chudáci. To ani pochopiť nemôžeme, jako môže byť poriadny kresťan liberálom. Však kto je liberál, je pomocník diabla, brat Lucifera, priateľ Judáša, podporovateľ duševnej záhuby. Preč teda s podlými liberálmi, nech žijú poriadni ľudia.

S Bohom

J. Z.

Čiastkovce (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Naša obec leží v Nitriansku medzi Podolím a Čachlicami; kostol máme v Podolí, kde je farárom cirkevný radca Justin Bielický, ktorý je u nás už 23 rokov.

Obyvateľstvo našej obce dľa príkladu statkára Alexandra Chválibogovského vždy smýšľalo a jednalo poriadne a ľudácky. Verejný liberál sa u nás ani neukáže, lebo vie, že naša statočnosť to netrpí, aby sa kupovalo a predávalo presvedčenie za pálenku a za groše judáške.

K veľkej povďačnosti sme zviazani pánu mlynárovi Rudkovi Sztanyo, že nám známou učinil modliacu knižku «Nabožné vzdychy» rečenú. Sv. Jozef má u nás veľa ctiteľov, Bohu milých. Naozaj, k slziam dojata sa modliame nadovšetko prílohu, výlučne o sv. Jozefov znejúcu. S Bohom

Jozef Máčalík.
hofer.

Chynorán (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mi-
lom «Kresťane».

Kadekoľvek po svete ideme, u kresťanského ľudu máme všade veľkú úctu a váženosť preto, že v našej obci my netrpíme žida a že pri krajinských voľbách všetci voličia jako nepretrhnutá reťaz hlasujeme za

Herbabny podfosforokyslý

Vapenno-železný-sirup

od 40 rokov lekári preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztápa slajm utiňuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíha trávenie a chůvu a pôsobí nadovšetko k tvorbeniu krvi a kostí zvlášte pri slabých deťoch.
Cena jednej flašky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za zaobalenie.

Výlučný dorabateľ a hlavný zasielca dr. HELLMANNA lekáreň „zur Barmherzigkeit“
Hlavný sklad pre Uhorsko lekáreň Josef Török Budapest.

Pôvodný len s touto ochrannou známkou

Výhradná predpadaná

Herbabny sošený

SARSAPARILLA-SIRUP

od 35 rokov o behod uvedný a vrece odporúčaný. Výborný vládne pôsobiaci prostriedok k prehnatiu. Odstraňuje tvrdú stolicu a nepríjemné jej následky a čistí krv.
Cena jednej flašky 1 K 70 h. Poštou o 40 h. viacej pre zaobalenie.

Wien, VII/A. Kaiserstrasse 73-75.
Sklad vo všetkých väčších lekárnach.

(Herbabnyho nástupca.)

